

Position paper Kamer van Koophandel (KVK) – Rondetafelgesprek Tweede Kamer - Wet Markt en Overheid - 8 september 2022

Ambitie van KVK

KVK heeft de ambitie om als publieke dienstverlener een bijdrage te leveren aan veilig en verantwoord zakendoen. We zijn er voor ondernemers en bieden hulp zodat ze kunnen floreren en succesvol ondernemen. Vanuit onze wettelijke registertaken én bijvoorbeeld onze informatietaak ondersteunen we ondernemers en rechtspersonen met kennis; zowel over andere ondernemingen en rechtspersonen (rechtszekerheid) als over ondernemerschap (informatie & advies).

Als publieke dienstverlener werkt KVK op het snijvlak van overheid en markt. KVK werkt voor en met ondernemers om hen zekerheid en houvast te geven door middel van concrete kennis. Zo geeft KVK bijvoorbeeld concreet advies aan ondernemers die geconfronteerd worden met schulden. Met een concreet stappenplan helpt KVK ondernemers op weg. Daarbij is nadrukkelijk aandacht voor de tijdige verwijzing naar professionals in het vervolg waarbij we geen marktpartijen mogen voortrekken.¹ In verband met onze positie in het ecosysteem kiezen we bewust een terughoudende opstelling voor wat betreft het uitvoeren van (economische) activiteiten. We streven ernaar om de schijn van concurrentie te voorkomen. Dat betekent ook dat we continu reflecteren en zelfkritisch zijn over de activiteiten die we uitvoeren.

Herziening wet markt en overheid

Het wetsvoorstel Wet Markt en Overheid wijzigt de Mededingingswet. Het biedt ondernemers meer mogelijkheden om van zich te laten horen wanneer een bestuursorgaan gebruik wil maken van de ‘algemeen belang-uitzondering’ voor wat betreft economische activiteiten. Als een bestuursorgaan zich beroept op deze uitzondering dan hoeft het bestuursorgaan zich niet te houden aan de mededingingsrechtelijke gedragsregels van de Wet markt en overheid.²

KVK ziet dat deze nieuwe inspraakmogelijkheden het risico voor ondernemers verlagen om door overheidsorganen uit de markt te worden gedrukt vanwege oneigenlijk gebruik van deze ‘algemeen belang-uitzondering’. Wel wijzen we erop dat het benutten van deze inspraakmogelijkheden een pro-actieve houding van ondernemers vereist.

Wet op KVK strenger dan Wet Markt en Overheid

Voor activiteiten vanuit KVK geldt een streng mededingingsregime aanvullend op de Wet Markt en Overheid. Via de Wet op de Kamer van Koophandel (hierna: Wet KVK) zijn specifieke mededingingswaarborgen in de governance van KVK aangebracht om concurrentievraagstukken met ondernemers te voorkomen.³ Dat gebeurt

¹ <https://www.kvk.nl/advies-en-informatie/schulden/stappenplan-schulden/>

² Volgens artikel 25h, vijfde lid, Mededingingswet gelden de gedragsregels niet als is vastgesteld dat economische activiteiten plaatsvinden in het algemeen belang. Dat wordt de ‘algemeen belang-uitzondering’ genoemd.

³ Zie de artikelen 30 t/m 35 van de Wet op de Kamer van Koophandel. Om ongewenste mededinging te voorkomen zijn – aanvullend aan de Wet markt en overheid – specifieke waarborgen in de governance aangebracht:

- De Centrale Raad kan advies geven bij de keuze een facultatieve taak wel of niet uit te voeren. De Centrale Raad adviseert daarbij of er sprake is van ongewenste marktwerking en baseert zich hierbij op een concurrentietoets.
- Ondernemers hebben het recht te allen tijde een mededingingsklacht in te dienen bij KVK. Een klacht die aan de vereisten voldoet zal tijdig, ordelijk en transparant afgehandeld moeten worden. Het

via de Centrale Raad, een activiteiten- en concurrentietoets en de wettelijke mogelijkheid voor ondernemers om te allen tijde een mededingingsklacht in te dienen bij KVK.

Bij elke nieuwe activiteit vanuit KVK vindt eerst een activiteitentoets plaats. Dat gebeurt om te bepalen of- en in hoeverre een activiteit valt onder de verschillende taken van KVK. Een activiteit omvat alles wat we doen. Denk aan (Handelsregister)producten, diensten of evenementen - maar ook samenwerkingen en publicatie van informatie. Afhankelijk van de uitkomsten van de toets, kan in tweede instantie worden bepaald in hoeverre mededingingsregels gelden.

Als uit de activiteitentoets blijkt dat een activiteit valt onder het regime van economische diensten van algemeen belang of een activiteit onder het stelsel van reguliere economische activiteiten, dan vindt er - vanwege het aanvullende mededingingsregime van de Wet KVK - een concurrentietoets plaats.⁴ De concurrentietoets gebeurt aanvullend op eventuele verplichtingen vanuit de Wet Markt en Overheid.

Vanuit het oogpunt van een goede marktwerking mogen economische activiteiten van KVK niet leiden tot concurrentie met ondernemers. De economische activiteiten van KVK moeten aanvullend zijn op het aanbod dat op de markt verkrijgbaar is en ondernemers ondersteunen. KVK blijft de dienstverlening alleen aanbieden voor zover er geen vergelijkbare dienstverlening bestaat. Wanneer een vergelijkbare dienst wordt aangeboden trekt KVK zich terug.

Handelsregister: een taak van openbaar gezag

Taken die gekwalificeerd worden als 'de uitoefening van het openbaar gezag' vallen niet onder de mededingingsrechtelijke regels van de Wet Markt en Overheid. Het Handelsregister is een taak van openbaar gezag.⁵ Taken van openbaar gezag mogen alleen uitgevoerd worden door de overheid.⁶

Het Handelsregister (HR) is cruciaal voor ondernemers om te weten met wie zij zaken doen. Het register is openbaar en kan door iedereen geraadpleegd worden. Aan de transparantie van het Handelsregister zit een keerzijde. Door digitalisering en verharding van het maatschappelijk klimaat groeit het spanningsveld tussen openbaarheid van gegevens en de privacybescherming. Waar voor gebruikers van het HR de openbaarheid en toegankelijkheid van gegevens zwaar weegt, benadrukken ingeschrevenen het belang op privacy. KVK herkent deze discussie en zoekt, in gesprek met belanghebbenden en in samenwerking met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, continu naar de balans tussen deze uiteenlopende wensen en belangen.

Zo werkt het ministerie van Economische Zaken in samenwerking met KVK op dit moment aan het HR Datavisie-traject. Het nieuwe beleidskader voor het Handelsregister moet voor het integer gebruik van HR-gegevens zorgen, met inachtneming van noodzakelijke publieke belangen. De datavisie wordt dan ook vormgegeven in

onderzoek dat de Kamer naar aanleiding van een klacht instelt betreft de vraag of de activiteit waarover wordt geklaagd leidt tot uit oogpunt van goede marktwerking ongewenste mededinging.

- Bij gegrondverklaring van de klacht dient KVK de activiteit binnen maximaal een jaar uit te faseren.

⁴ Taken en activiteiten, die vallen onder het regime van economische diensten van algemeen belang zijn de zogeheten DAEB-taken.

⁵ Artikel 3 lid 1 Handelsregisterwet: 'Het handelsregister wordt gehouden door de Kamer.'

⁶ Naast het Handelsregister zijn er meer openbaar gezag-taken zoals het digitale ondernemersplein (artikel 5 juncto 76 lid 8 Wet KvK), de subsidiebevoegdheid (t.b.v. de regiostimuleringsstaak) (artikel 28 leden 2, 3 en 4 Wet KvK) en exportdocumenten. Ook zijn er niet-economische taken van openbaar gezag (ook wel NEDAB-taken genoemd) zoals onder andere de regionale ondernemerspleinen (artikel 24 Wet KvK), de Informatie- en voorlichtingstaak (artikel 25 en 26 Wet KvK) en de Regiostimuleringsstaak (artikel 28 lid 1 Wet KvK). Openbaar gezag-taken en NEDAB taken vallen niet onder de Wet Markt en Overheid.

nauwe samenwerking met alle HR-belanghebbenden⁷ – onder andere banken, pensioenfondsen, journalisten, NGO's, datahandelaren, wetenschappers, mede-overheden en ondernemers.⁸

In een volgende fase zal ook de financiering van het Handelsregister opnieuw bekeken worden. De financiering van het Handelsregister dient aan te sluiten bij de uitkomsten van de nieuwe HR Datavisie. Deze Datavisie houdt tenslotte rekening met nieuwe Europese regelgeving, die in veel gevallen uitgaat van het gratis en laagdrempelig verstrekken van steeds meer openbare gegevens uit het Handelsregister.⁹

⁷ Als vervolg op de grote openbare consultatie in 2021 zijn in het voorjaar van 2022 zes expertsessies georganiseerd. Het verslag van de expertsessies is hier te vinden:

https://www.kvk.nl/download/kvk_Verslagen_Expertsessies_Datavisie_tcm109-507791.pdf.

⁸ Op 29 juni 2022 is de Tweede Kamer per brief geïnformeerd over de voortgang van de HR Datavisie.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/06/29/voortgang-datavisie-handelregister>. Op 6 en 8 september zal het beleidsvoorstel tijdens interactieve online sessies voor belanghebbenden gevalideerd worden. Meer informatie vindt u hier: [Toekomst Handelsregister: Deel je mening en denk mee \(kvk.nl\)](#).

⁹ Een voorbeeld hiervan zijn de zogenaamde PSI High Value Data Sets <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/psi-open-data>.